

RAN - 2001000104040041

RAN-2001000104040041**B.A. (Sem. IV) Examination October - 2023****Sanskrit : Paper - VIII-A****संस्कृत पद्यसाहित्य एवं अर्थावबोधः (गङ्गालहरी)****[Total Marks: 50****सूचना : / Instructions**

(१)

नीचे दशविल निशानीवाणी विगतो उत्तरवली पर अवश्य लपवी.
Fill up strictly the details of signs on your answer book

Name of the Examination:

B.A. (Sem. IV)

Name of the Subject :

Sanskrit : Paper - VIII-A

संस्कृत पद्यसाहित्य एवं अर्थावबोधः (गङ्गालहरी)

Subject Code No.: 2001000104040041

Seat No.:

Student's Signature

प्र. १ नीचेना प्रश्नोना टूंकमां जवाब आपो.**१०****Q. 1 Answer briefly.****10**

- १) जगन्नाथे केटला प्रशस्ति काव्यो कोनी प्रशस्ति माटे लप्या एता?
1) Name the “प्रशस्ति काव्य” of the Jagannathas. Whom has he admired in this poems.
- २) जगन्नाथना अलंकार शास्त्रना ग्रंथोना नाम जशावो.
2) Name the books on poetics by Jagannath.
- ३) जगन्नाथनो जन्म क्या राज्यमां थयो एतो? तेमना माता पितानुं नाम शुं एतुं?
3) In which state Jagannath was born? Give the name of his parents?
- ४) जगन्नाथना लहरी काव्योमां क्या देवोनी स्तुति थयेवी छे?
4) Which deities are praised in Jagannaths Laharee poems?
- ५) गंगालहरीमां आवता बे पौराणिक संदर्भो जशावो.
5) Give the two mythological referances from Gangalaharee.
- ६) छूते नागेन्द्रकृत्ति ----- श्लोकपूर्ति करोतु।
- ७) नमस्कारस्तथाशीश्च सिद्धान्तश्च पराक्रमः विभूतिः प्रार्थना चेति षड्विधं स्तोत्रलक्षणम्॥
श्लोक समजावो. Explain श्लोकः।

प्र. २ अ) सानुवाद्द समञ्जसो. (गमे ते बे)

०८

Q. 2 A) Explain with translation. (Any two)

08

- (१) तवालम्बादम्ब स्फुरदलघुगर्वेण सहसा
मया सर्वेऽवज्ञासरणिमथ नीताः सुरगणाः।
इदानीमौदास्यं भजसि यदि भागीरथि तदा
निराधारो हा रोदिमि कथय केषामिहपुरः
- (२) निधानं धर्माणां किमपि च विधानं नवमुदाम्
प्रधानं तीर्थानाममलपरिधानं त्रिजगतः।
समाधानं बुद्धेरथ खलु तिरोधानमधियाम्
श्रियामाधानं नः परिहरतु तापं तव वपुः।
- (३) अविश्रान्तं जन्मावधिसुकृतजन्मार्जनकृतां
सतां श्रेयः कर्तुं कति न कृतिनः सन्ति विबुधाः।
निरस्तालम्बानामकृतसुकृतानां तु भवतीं
विनाऽमुष्मिंल्लोके न परमवलोके हितकरम्॥
- (४) पयः पीत्वा मातस्तव सपदि यातः सहचरैः
विमूढैः संरन्तुं क्वचिदपि न विश्रान्तिमगमम्।
इदानीमुत्सङ्गे मृदुपवनसंचारशिशिरे
चिरादुन्निद्रं मां सदयहृदये शायय चिरम्॥

प्र. २ ब) गद्यभंड वांशी प्रश्नोना संस्कृतभां जवाब लभो.

०५

Q. 2 B) Read the following passage and answered in the Sanskrit:

05

अस्माकं भारते देशे अनेकाः नद्यः सन्ति गङ्गा, यमुना, साभ्रमती, नर्मदा इत्यादयः।
सर्वासु नदीषु गङ्गा श्रेष्ठा। निदाघे अपि तस्याः प्रवाहो न शुष्यति। सा हिमालयात् प्रभवति
सागरं प्रति वहति च। मार्गे अन्याः नद्यः तस्याः प्रवाहे मिलन्ति। गङ्गायाः तटे विशालाः
प्राचीनाः नगर्यः स्थिताः सन्ति यथा हरिद्वारः, प्रयागः, वाराणसी, पाटलिपुत्रादि। गङ्गोदकं
स्वच्छं, शीतलं, तृषाशामकं, रुचिवर्धकं सुस्वादु, रोगोपहारि च भवति।

भागीरथस्य पूर्वजानामुद्धरणाय गङ्गा स्वर्गात् पातालं प्रविष्टा। भागीरथ्यास्तीरे वाराणसी
नाम पवित्रा नगरी वर्तते। तस्यां नगर्या विश्वेश्वरस्य पवित्रं प्रसिद्धं च मन्दिरमस्ति। वाराणस्यां
गङ्गायाः पात्रं विशालं गभीरं च। जनाः तत् तरीभिस्तरन्ति। प्रयागे गङ्गायाः यमुनायाश्च
सङ्गमो भवति। सङ्गमस्थाने स्नानेन जनाः विशुद्धाः भवन्ति। धन्यं गङ्गादर्शनम्, पुण्यं गङ्गाजले
स्नानम्।

विष्णोः पादात् समुत्पन्ना गङ्गा देवतरङ्गिणी।

जनानां स्नानमात्रेण पापानि हरति ध्रुवम्॥

- (१) गङ्गातटे काः नगर्यः सन्ति ?
- (२) गङ्गाजलम् कीदृशं भवति ?
- (३) कस्योद्धरणाय गङ्गा स्वर्गात् पातालं प्रविष्टा ?
- (४) कुत्र गङ्गायाः यमुनायाश्च सङ्गमो भवति ?
- (५) गङ्गा कस्मात् समुत्पन्ना ?

प्र. ३ स्तोत्र काव्यना लक्षणो षष्ठावी गङ्गावहरीनुं स्तोत्र काव्य तरीके मूल्यांकन करो. १३

Q. 3 Describe the characteristics of “स्तोत्र काव्य” and evaluate “गङ्गावहरी” as “स्तोत्रकाव्यम्।”

अथवा / OR

प्र. ३ जगन्नाथनी कवि तरीकेनी सिद्धिओनुं गङ्गावहरीना आधारे निरूपण करो. १३

Q. 3 Describe the achievements of Jagannatha as a successful poet on the basis of Gangalaharee.

प्र. ४ विवेचनात्मक नोध लभो. (गमे ते ओ) १४

Q. 4 Write critical notes. (Any two) 14

- १) स्तोत्रकाव्यस्योद्भवः विकासश्च
- २) जगन्नाथनी गर्वोक्तिओ
- 2) Self esteem of Jagannatha
- 3) जगन्नाथनी शैली
- 3) Jagannatha's style
- ४) जगन्नाथस्य लहरी काव्यानि।